

Zaterdag 2 maart 1918 – ochtendeditie

Belgische maatschappij van koloniale studies in Nederland.

Er is een Belgische maatschappij van koloniale studies in Nederland gesticht onder voorzitterschap van prins Albert de Ligne. Secretarissen zijn de heren L. du Castillon en Ir. Janssen. De vereniging staat onder bescherming van de heer Jules Renkin, Belgisch minister van koloniën. Het secretariaat is voorlopig Leuvense straat 27, Belgisch Park, te Scheveningen.

Uit wat Havas overseint uit de Osservatore Romano, blijkt, dat het Vaticaanse blad met wat Hertling over België heeft gezegd, niet ingenomen is. Het had gewild, dat Duitsland zich bereid had verklaard, België in zijn volle politieke, militaire en economische onafhankelijkheid te herstellen. Ook verwijt het de kanselier niet te hebben gesproken over vergoeding van de schade, door de Belgen geleden. Het acht rechtstreekse onderhandelingen tussen Duitsland en België onmogelijk en vindt, dat de staten daarbij moeten zijn, die de onzijdigheid van België hebben gewaarborgd. Eigenlijk begrijpt de Osservatore niet wat Duitsland verstaat onder de waarborgen, die het zou kunnen eisen om te verhinderen, dat België tot een voorwerp van vijandelijke kuiperijen wordt, aangenomen, dat België zijn volledige onafhankelijkheid moet terugkrijgen.

De Belgische parlementairen, die zich buiten het bezette gebied bevinden, zullen de 15^e april te Parijs in een vergadering bijeenkomen.

Zaterdag 2 maart 1918 – avondeditie

Belgische geïnterneerden.

In het interneringskamp te Harderwijk is enige ontevredenheid ontstaan over de maatregel, die de regering heeft moeten nemen, namelijk het verminderen van het broodrantsoen tot 250 gram per dag, zoals al geruime tijd ieder Nederlands burger geniet. Daar de samengeschoolde ontevredenen weigerden uiteen te gaan, deed de commandant van het depot hen door de inmiddels ontboden marechaussee te paard uiteendrijven. Enige der oproerigen werden in arrest gesteld, en de geïnterneerden werden bevolen, zich in de barakken te begeven, aan welk bevel voldaan werd. De voornaamste gebouwen en punten in het kamp werden bezet en de kantines en de bioscoop werden gesloten. Dankzij het bezadigde optreden van officieren, onderofficieren en minderen van het interneringsdepot en het bewakingsbataljon zijn thans rust en orde geheel teruggekeerd.

Berlijn, 2 maart. Officieel: Legergroep kroonprins Rupprecht: slechts in enkele vakken leefde gisteren tegen de avond de gevechtsactie op.

Verkenningen bij Hollebeke en ten zuiden van St. Quentin hebben ons gevangenen opgeleverd.

Londen, 1 maart. Gibbs seinde op vrijdag: Na een dag van zonneschijn, was er gisteren een hevige sneeuwstorm. Vanmorgen zijn de velden weer wit, maar het ziet er niet naar uit, alsof dit lang zal duren, daar de zon reeds weer doorbreekt. Er is vanmorgen geen nieuws omtrent infanterieaanvallen van de vijand op enig punt van onze linies, ofschoon wij gisteravond opnieuw invallen deden in zijn loopgraven. Het artillerievuur is langzaam aan het toenemen in Vlaanderen, bij Armentières, in het dal van de Scarpe en in de buurt van Kamerijk. Maar in sommige gevallen, waarin de vijand bedrijvigheid van deze aard getoond heeft, hebben we zijn kanonnen tot stilstand gebracht door ons krachtig antwoord. Het verdient opmerking, dat er geen heftig antwoord kwam op een belangrijke inval in het vijandelijk verdedigingssysteem bij het bos van Houthulst,

die uitgevoerd werd door troepen uit Manchester, Dorset en Schotland, die tot een diepte van 1200 yards in de Duitse linie doordrongen, daar vele doden maakten en 14 gevangenen en machinegeweren mee terugbrachten. Deze inval was belangrijk, omdat hij ons in kennis stelde met het systeem van de vijand om sommige gedeelten van de frontlijn met zeer kleine krachten te verdedigen, zodat op sommige punten meer dan 1000 yards "niemandsland" alleen verdedigd worden door een paar scherpschuttersposten en machinegeweren die in bomkraters geplaatst waren. Op het ogenblik is het weer ongunstig voor verkenning en voor elke breed opgezette offensieve beweging.

In een bespreking in Vrij België, van Graaf Hertlings jongste redevoering, zegt Frans van Cauwelaert:

Het zal (dus) niet moeilijk vallen aan onze regering, om de ontoereikendheid van Hertlings verklaringen aan te tonen. We zouden het echter betreuren, indien ze het antwoord weigerde of zich tot een ongemotiveerde afwijzing beperkte. Bij een zo zuivere taak als de onze behoeft men de openbaarheid niet te schuwen en het ligt op de weg van onze regering, meer dan op die van welke andere, om het door Wilson niet zonder goede uitslag gevoerde vredesoffensief te steunen. Nog schijnt het uur niet gekomen om in besloten kring te treden en zo Hertling de bedoeling koestert, om onze regering tot afzonderlijke vredesonderhandelingen te bewegen, dan zal het geen grote kunst zijn, om zijn opzet te verijdelen. Maar zowel met het oog op de toestanden in het bezette gedeelte als in het wereldbelang, moet de Belgische regering tonen dat zij een zelfstandige en handelende macht vertegenwoordigt en dat ze de kunst verstaat om de politiek van de vijand te ontkleden van de bedrieglijke vermommingsen, onder welke hij op kaapvaart wil uitsturen.

Een van de dringendste vereisten van de staatsmanskunst is, dat de Belgische regering de vijand zou beroven van de vermomming welke hij zoekt in het Vlaamse taalvraagstuk. Van alle voorwendzels welke Duitsland zoekt om medezeggenschap over ons land te verkrijgen, is de Vlaamse kwestie de enige, die een werkelijke ondergrond heeft en tevens is er geen welke de Belgische regering gemakkelijker, vollediger en met minder bezwaren kan wegruimen. Het Vlaamse taalvraagstuk immers is niet weg te toveren en reeds voor de oorlog erkende prof. Kurth dat geen vraagstuk belangrijker was voor de toekomst van het land. Wanneer deze grote geschiedschrijver en politieke ziener de gebeurtenissen had kunnen voorspellen, welke zich sedertdien op onze bodem hebben afgespeeld, dan zou hij voor de oorlog een scherpe alarmkreet hebben aangeslagen over de verblindheid van onze regering, welke de inwendige strijd door haar verwaarlozing van het Vlaamse volksbelang elke dag meer bitterheid verleent. Nu we echter staan tegen de onvermijdelijke gevolgen van deze verwaarlozing, nu het met iedere dag duidelijker wordt, dat de vijand de misstanden, waaronder het Vlaamse volk zolang heeft geleden, doelbewust als aanzetpunt wil gebruiken voor zijn machtspolitiek, nu de roep om recht iedere dag vastberadener klinkt uit de mond der Vlamingen, met de grondtoon van het lijden en de ongeëvenaarde offers van drie jaar oorlog, nu is het voor onze regering een duurzame plicht om in het oude verzuim niet langer te volharden en haar eis om recht door zelf recht te doen te versterken.

In De Toorts vinden wij, onder het opschrift: "Een christelijk betoog", een aankondiging van de jongste brochure van prof. Dosfel, hoogleraar te Gent: Katholiek Activistisch Verweerschrift. Deze aankondiging, waarin verscheidene aanhalingen uit Dosfel's boekje gedaan worden, geeft ons gelegenheid, iets uit de beschouwingen van de Gentse hoogleraar mede te delen. Vooreerst dit:

"De nationale grieven der Vlamingen tegen België zijn even ernstig als de nationale bezwaren der zuidelijke provincies van de Nederlanden tegen de regering van koning Willem I in 1830 ... Zij alleen die ... over alles oordelen met de strenge kalmte der onwetendheid, glimlachen wanneer gesproken wordt over de verdrukte Vlaamse nationaliteit, blijven koel bij pater Stracke's "Arm Vlaanderen" of Claudius Severus' "Vlaanderens Weezang", doch wij vragen ons af of zij die ook over Vlaanderen heersen wel het recht hebben onwetend te zijn omtrent de klachten die sedert tientallen jaren opgaan tot de troon van de koning, tot parlement, tot bisschoppen; of ze niet verplicht zijn zich neer te buigen over Vlaanderens stoffelijke en verstandelijke ellende, en de wonden van het volk te helen met de balsem van de rechtvaardigheid en de barmhartigheid".

De bewering, dat een volk de regering heeft die het verdient, beantwoordt prof. Dosfel aldus:

Laat het waar zijn dat de Vlamingen berusten in een staat van ondergeschiktheid, dan nog roepen we luid: "Dat mag niet. De meerderheid heeft niet altijd het recht aan haar zijde. De leer dat de beslissingen van de meerderheid terecht zijn, laten wij voor rekening van Rousseau. Er zijn toestanden waaruit het plicht is een volk op te heffen en tenminste daartoe pogingen aan te wenden, zelfs als stribbelde dit volk tegen. Ons volk is verzot geraakt op het Frans, omdat zonder Frans in België niets te bereiken is. De wet moet de Franse taalverplichting afschaffen en in Vlaanderen de Vlaamse taalplicht invoeren, dan keert de toestand om. Vlaamse regering en Vlaams parlement kunnen Vlaanderen en zijn taal redden.

Voor prof. Dosfel is een unie tussen een eentalig Vlaanderen en een eentalig Wallonië de oplossing, die het best met het mogelijke en met het wenselijke schijnt overeen te komen:

Dat het vredescongres België tot een reële unie kan vervormen, lijdt geen twijfel. Dat is wel de enige, tevens onbetwistbaar klassieke wettelijke en vreedzame wijze, waarop het kan geschieden. De passivisten geven zich niet veel moeite tot staving der bewering dat de taalstrijd in België een louter binnenlandse vraag zou zijn. Dosfel bewijst het tegendeel. Hij zet ook uiteen hoe de vooruitstrevende activisten hun optreden natuurwettelijk verrechtvaardigen.

De vooruitstrevende activisten roepen verder tot hun verdediging in:

Dat het recht van het volk gaat boven het belang van de staat, boven de verlangens van het gezag, omdat het gezag bestaat ten behoeve van de individuen en de groepen, vooral van die blijvende, welke men volkeren heet.

Naar hun belang kan men de begrippen in de volgende dalende reeks opsommen:

Volk – staat – gezag.

Het veranderlijkste der drie is het gezag, dit is de regeringsvorm.

Vaster is de staat, doch van eeuwigheid droomt elk volk. Een volk zal niet vergaan. Nog leeft Polen, enz.

Voor het Vlaamse volk willen wij de Vlaamse staat.

Wij lezen in De Toorts:

Een inwoner van Elsene (Brussel) bood zich enige dagen geleden aan op het gemeentehuis daar, met het verzoek het bijrantsoen suiker te bekomen, dat aan zwakke en zieke personen wordt toegestaan. Te dien einde legde hij aan de beambte een Vlaams getuigschrift voor, waarop zijn huisdokter schriftelijk bevestigde, dat de vrouw van zijn cliënt, pas uit het kraambed opgestaan, zich in zwakke, ziekelijke

toestand bevond. De bediende van de gemeentelijke bevoorradingsdiensten antwoordde, dat het bijrantsoen suiker geweigerd werd, omdat het getuigschrift van de dokter in de Vlaamse taal was opgesteld en hij voegde er tevens bij, dat het gevraagde zeker zou toegestaan zijn, indien een Frans getuigschrift ingediend was.

Ten bate van de gewonde Belgische soldaten zal hier op 9 maart een groot concert gegeven worden gewijd aan werken van César Franck, onder leiding van Josef Vrancken, met medewerking van mevrouw Annie Rebellie Siewe, het koor "Amphion", en het Utrechts stedelijk orkest.